

YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

YATIRIM TEŞVİK'E İLİŞKİN YÜRÜRLÜKTEKİ MEVZUATLAR

- **Karar Sayısı : 2009/15199**
- **Bakanlar Kurulu; 16.07.2009 tarih 27290 sayılı R.G.**
- **Tebliğ: Hazine Müsteşarlığından : 28.07.2009 tarih ve 27302 sayılı R.G.**

Belgeye Müracaat Edebilecek Gerçek Ve Tüzel Kişiler

- Teşvik belgesi düzenlenebilmesi için
 - gerçek kişiler, adi ortaklıklar,
 - sermaye şirketleri, kooperatifler, iş ortaklıkları,
 - kamu kurum ve kuruluşları (genel ve özel bütçeli kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri, belediyeler ve kamu iktisadi teşebbüsleri ile
 - bunların sermaye bileşimindeki hisse oranları %50'yi geçen kurum ve kuruluşlar) ve
 - kamu kuruluşu niteliğindeki meslek kuruluşları,
 - dernekler ve vakıflar ile yurt dışındaki yabancı şirketlerin Türkiye'deki şubeleri
- **müracaat edebilir.**
- **Kurulacak şirketler** adına yapılacak teşvik belgesi talepleri **dikkate alınmaz.**

Sabit Yatırım Tutarı Ve Asgari Kapasiteler

- (1) Yatırımın, teşvik belgesine bağlanabilmesi için asgari sabit yatırım tutarının,
 - **I inci ve II nci** bölgelerde yapılacak yatırımlarda **1 milyon** Türk Lirası,
 - **III üncü ve IV üncü** bölgelerde yapılacak yatırımlarda **500 bin** Türk Lirası olması gerekmektedir.
- Ancak,
 - büyük ölçekli yatırımlar,
 - bölgesel yatırımlar ile
 - genel teşvik sisteminden yararlanacak yatırımların
 - Karar eki [ek-2'](#)de yer alan yukarıdaki tutarların **üzerindeki** asgari sabit yatırım tutarı ve/veya asgari kapasite şartlarını **sağlaması gerekmektedir.**

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasiteler

- (2) Finansal kiralama şirketleri aracılığı ile yapılacak yatırımlarda
 - finansal kiralamaya konu makine ve teçhizatlara ait **toplam tutarın**
 - **her bir** finansal kiralama **şirketi** için asgari **200 bin** Türk Lirası olması gerekmektedir.
- (3) Kararın 12 nci maddesi kapsamında
 - “tekstil, konfeksiyon ve hazır giyim, deri ve deri mamulleri sektörlerine **taşınma desteği**”nden yararlanacak tesisler için
 - **asgari sabit** yatırım tutarı **aranmaz.**
 - Ancak, bu tesislerde taşınılacak yerde **asgari 50 kişilik istihdam** şartının sağlanması gerekir

Sabit yatırım tutarı ve asgari kapasiteler

- (4) Teşvik belgesi kapsamında yatırım harcaması olarak kabul edilen **maddi olmayan duran varlıkların** (marka, lisans, know-how, vb.) oranı teşvik belgesinde kayıtlı toplam sabit yatırım tutarının **%50'sini aşamaz.** *(14.04.2011 tarihli, 27905 sayılı R.G. 2011/1597 s.BKK ile eklenmiştir. Yürürlük 30.04.2011/1710 s.BKK gereğince 14.04.2011)*

Müracaat mercii

- **MADDE 6-** (1) Teşvik belgesi düzenlenmesine ilişkin talepler **Müsteşarlığa (Hazine)** yapılır.
- Ancak,
 - yabancı sermayeli yatırımlar,
 - büyük ölçekli yatırımlar,
 - bölgesel uygulamalar kapsamındaki yatırımlar ile
 - Ar-Ge ve çevre yatırımları **hariç** olmak üzere
- sabit yatırım tutarı **8 Milyon** Türk Lirasını aşmayan
- ek-3'deki imalat sanayi yatırımları için yatırımcının tercihinine bağlı olarak yatırımın yapılacağı yerdeki **TOBB'a bağlı sanayi odalarına** da müracaat edilebilir.

Müracaat mercii

- (3) Karar'a göre düzenlenen teşvik belgelerinin geçerlilik süresi içerisindeki işlemlerle ilgili **müracaatlar**, teşvik belgesi müracaatını değerlendiren ilgili kuruma yapılır.
- Müracaatlar bu Tebliğde belirtilen esaslar çerçevesinde değerlendirilerek ilgili merci tarafından sonuçlandırılır.
- Ancak,
 - kullanılmış komple tesis ithal izni, devir, satış, ihraç, kiralama ve yatırımcı talebine istinaden yapılan iptaller **dışındaki** teşvik belgesi iptali işlemlerine ilişkin müracaatlar ile
 - yatırım konusu değişikliği ve yatırımın nakli konusundaki talepler
- Müsteşarlığın görüşü alınarak sonuçlandırılır.

Teşvik Belgesi Kapsamında Değerlendirilmeyen Harcamalar

- (1) **Tamamlanmış** yatırımlar ile müracaat tarihinden **önce gerçekleştirilmiş** bulunan yatırım harcamaları teşvik belgesi kapsamında **değerlendirilmez.**
- (2) Teşvik belgeleri kapsamında;
 - a) Kararın 6 ncı maddesi birinci fıkrasında belirtilenler **hariç** olmak üzere **ham madde, ara malı ve işletme malzemesi,**
 - b) **Kullanılmış yerli** makine ve teçhizat,
 - c) Arazi tipi olanlar dahil otomobil, minibüs vb. **binek araçları,** porselenden, seramikten ve camdan mamul **sofra ve mutfak eşyası,**
 - d) **Ulusal çapta** yayım yapan günlük gazete basım hizmetlerine yönelik teşvik belgeleri **hariç** diğer teşvik belgeleri kapsamında **baskı, basım ve matbaa makinaları**

değerlendirilmez.

Teşvik belgesi kapsamında değerlendirilmeyen harcamalar

- (3) a) **Gıda ürünleri ve içecek** imalatı ile **entegre hayvancılık** yatırımlarında;
 - kamyon, kamyonet, frigorifik kamyon, frigorifik kasa, soğutucu ünite, çekici, kamyon kasası ve kamyonet kasası,
- b) **Havayolu taşımacılık** hizmetlerine yönelik yatırımlar **dışındaki**
 - diğer yatırımlar için **uçak ve helikopter**
- teşvik belgeleri kapsamına dahil edilmez.
- (4) Teşvik belgelerine ait ithal ve yerli listelerde **inşaat malzemelerine yer verilmez.**

TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

- (1) Kararın eki [ek-4](#)'deki listede yer alan;
 - teşvik edilmeyecek yatırım konuları ile
 - aranan şartları sağlayamayan yatırım konuları **hariç** olmak üzere,
- bu Tebliğin 5 inci maddesinde belirtilen asgari sabit yatırım tutarının **üzerindeki** yatırımlar
- bölge ayırımı yapılmaksızın
- **gümrük vergisi** muafiyeti ile **katma değer vergisi (KDV)** istisnasından **yararlanırlar.**

TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

- (2) **Bölgesel desteklerden** yararlanacak yatırımlar,
- a) **I inci ve II nci** bölgelerde;
 - **gümrük vergisi** muafiyeti,
 - **KDV istisnası**, vergi indirimi,
 - **yatırım yeri tahsisi** ve
 - **31/12/2010** tarihine kadar yatırıma başlanması halinde **sigorta primi** işveren hissesi desteğinden,
- b) **III üncü ve IV üncü** bölgelerde;
 - gümrük vergisi muafiyeti,
 - KDV istisnası, vergi indirimi,
 - yatırım yeri tahsisi,
 - **sigorta primi** işveren hissesi desteği ve
 - **faiz desteğinden**
- yararlanabilir.

TEŞVİK BELGELİ YATIRIMLARA SAĞLANACAK DESTEK UNSURLARI

- (3) **Büyük ölçekli** yatırımlara
 - gümrük vergisi muafiyeti,
 - KDV istisnası, vergi indirimi,
 - yatırım yeri tahsisi ve
 - sigorta primi işveren hissesi desteği uygulanabilir.
 - Ancak **I inci ve II nci** bölgelerde sigorta primi işveren hissesi desteğinden yararlanılabilmesi için **31/12/2010** tarihinden önce yatırıma başlanması gerekir.
- (4) **Ar-Ge ve çevre** yatırımları
 - **gümrük** vergisi muafiyeti,
 - **KDV** istisnası ve
 - **faiz** desteğinden yararlanabilir.

EK-4 YATIRIM CİNSLERİ

Komple yeni yatırım:

- Mal ve hizmet üretimine yönelik olarak **ana makine** ve teçhizat ile yardımcı tesisleri içeren,
- **gerektiğinde arazi-arsa**, bina-inşaat harcamalarını da ihtiva eden,
- yatırımın yapılacağı yerde aynı üretim konusunda mevcut tesisi veya altyapı **bütünlüğü bulunmayan** yatırımlardır.
- Ayrıca, mevcut tesislerde makine ve teçhizat ilavesi nedeniyle
- **kapasite** artışının **%100'ü geçmesi** halinde bu yatırımlar yeni yatırım sayılır.

EK-4 YATIRIM CİNSLERİ

Tevsi:

- Mevcut bir yatırıma **ilave** üretim hattı veya makine ve teçhizat ilave yapılması suretiyle
 - üretim miktarının artırılması veya yeni bir yatırım hüviyeti taşımayan, mevcut üretim hattında yer alan makine ve teçhizatların bir bölümünün **kapasite açısından** ve işlevsel olarak üretim akışındaki diğer makine ve teçhizatlarla uyum içinde olmadığı durumlarda makine ve teçhizatların **değiştirilmesi** veya yenilerinin ilave edilmesi ve genişleme yapıldıktan sonra mevcut tesis ile alt yapı **müşterekliği** oluşturarak bir bütün teşkil eden, aynı işletmede aynı mal ve hizmetin kapasitesini en fazla **%100'e kadar artırmaya** yönelik yatırımlardır.

EK-4 YATIRIM CİNSLERİ

Modernizasyon:

- Mevcut tesislerin üretim hatlarında,
- **gelişen teknoloji** sonucunda teknik ve/veya ekonomik **ömrünü tamamlamış** makine ve teçhizatlara
 - teknolojiye uygun parçaların eklenmesi veya
 - mevcut bir aksamın gelişmiş bir modeli ile veya
 - makine teçhizatın yenileri ile değiştirilmesini,
- tesiste eksik kalmış yatırım harcamalarının tamamlanmasını,
- nihai ürünün doğrudan kalitesinin yükseltilmesini veya modelinin değiştirilmesini **içeren** yatırımlardır.
- **Ürün Çeşitlendirmesi:** Mevcut tesis ile altyapı **müşterekliği olan**,
 - aynı işletmede mevcut makine ve teçhizata yapılacak ilave yatırımla
 - **farklı bir nihai ürün** elde edilmesine yönelik yatırımlardır.

EK-4 YATIRIM CİNSLERİ

Entegrasyon:

- Mal ve hizmet üreten tesislerin **mevcut üretim** hatlarında
- elde edilen nihai ürüne bütünüleyici nitelikte ara malı verecek ve/veya
- üretilmekte olan nihai ürünü ara malı olarak kullanabilecek şekilde,
- mevcut tesise **ileri** ve/veya **geriye** doğru entegre olan,
- yatırımın konusu ve projenin özelliği dikkate alınarak kaideten
 - **aynı il sınırları içinde** veya
 - **aynı yerde** ve
 - **aynı tesis bünyesinde** olan yatırımlardır.

Gümrük Vergisi muafiyeti

- (1) Teşvik belgesi kapsamındaki
 - **yatırım malları** ile
 - otomobil ve hafif ticari araç yatırımlarında yatırım dönemi içerisinde kalmak kaydıyla **CKD aksam ve parçalarının ithali**,
- **gemi ve 50 metrenin üzerindeki yat** inşa yatırımları ile ilgili **tekne kabuğu** ithali,
- yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı gereğince ödenmesi gereken **Gümrük Vergisinden muaftır.**

Gümrük Vergisi muafiyeti

- (2) Makine ve teçhizat bedelinin **%5'ini geçmemek** kaydıyla yedek parçaların,
 - otobüs,
 - çekici (Euro normlarına uygun yeşil motoru haiz olanlar hariç),
 - treyler (frigorifik olanlar hariç),
 - mobilya, yat, motorbot,
 - kamyon (off-road truck tipi karayoluna çıkması mümkün olmayan kaya tipi damperli kamyonlar hariç),
 - transmikser, beton santrali, forklift ve beton pompası
- İthal edilmesi halinde
- Yürürlükteki İthalat Rejimi Kararı'nda öngörülen oranlarda **Gümrük Vergisi tahsil** edilir.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

(3) Yatırım süresi içerisinde Kambiyo Mevzuatında yer alan ödeme şekillerinden herhangi biri ile **ithalat işlemlerine başlanılmış** ve bedeli kısmen veya tamamen **ödenmiş** ancak **ithalatı gerçekleştirilememiş** makine ve teçhizatın ithaline, yatırım süresi bitiş tarihini izleyen **4 ay** içerisinde olmak kaydıyla, doğrudan **gümrük idareleri** tarafından izin verilir.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

- (4) Teşvik belgesi almak üzere **müracaat edilmiş**, ancak teşvik belgesine **bağlanmamış** yatırımlara ilişkin **makine ve teçhizatın** ithaline,
 - Müsteşarlığın görüşüne istinaden Gümrük Müsteşarlığı'nca
 - Gümrük Vergisi ile Katma Değer Vergisinin toplam tutarı kadar **teminatın alınması** suretiyle müsaade edilebilir.
 - **Teminatla** ithalatta, bir defada verilecek teminat süresi **azami altı aydır**.
 - Teminat süresi içinde kesin ithalat için gerekli işlemler tamamlanmamış ise, **süre uzatımı** için Gümrük Müsteşarlığına müracaat edilir.
 - Teminatın **başlangıç tarihi**, eşyanın serbest dolaşıma **giriş tarihidir**.
 - Yatırımcının, teminatın çözümü için **teminat süresi içinde** teşvik belgesi ve eki ithal makine ve teçhizat listesi ile birlikte Gümrük Müsteşarlığına **müracaat etmesi** gerekir.
 - Aksi takdirde, teminat **irat kaydedilir**.

Gümrük Vergisi Muafiyeti

(5) Teşvik belgesinin **yatırım süresi içerisinde;**

a) **Evsafa uygun** çıkmaması nedeniyle

- **yerine yenisi** getirilmek kaydıyla,
- eşyanın serbest dolaşıma **girişini müteakip**
- garanti süresi içinde yurt dışı edilecek makine ve teçhizatın,

b) Herhangi bir şekilde **tamir ve bakım** veya diğer nedenlerle yurt dışına gönderilecek makine ve teçhizatın

mahrece iade işlemleri için **doğrudan gümrük idaresine** müracaat edilir.

Bu yöndeki talepler ilgili gümrük idaresince, gümrük mevzuatı çerçevesinde sonuçlandırılır.

Mahrece iade işlemine konu yatırım mallarının yurt dışı edilmesinden itibaren **bir yıl içinde** aynısı veya yenisinin yurda giriş işlemleri,

- Müsteşarlığın herhangi bir iznine tabi olmaksızın gümrük vergisi ile katma değer vergisi istisnasından yararlandırılmak suretiyle doğrudan gümrük idarelerince sonuçlandırılır.

Kullanılmış makine ve teçhizat ithali

(1) Bölgesel ve sektörel **kısıtlamalar** gözönüne alınarak;

a) İthalat Rejimi Kararı uyarınca yayımlanan “Eski, Kullanılmış veya Yenileştirilmiş Olarak İthal Edilebilecek Maddelere İlişkin **Tebliğ**” hükümleri uyarınca ithali mümkün olan makine ve teçhizat (karayolu nakil vasıtaları hariç),

b) İthalat Rejimi Kararının **7 nci** maddesi uyarınca **ithaline izin verilen** makine ve teçhizat,

teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

- (2) **Kullanılmış komple tesisler Müsteşarlıkça** proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda uygun görülmesi halinde teşvik belgesi kapsamında ithal edilebilir.

Kullanılmış Makine Ve Teçhizat İthalı

(7) **Tekstil**, hazır giyim ve konfeksiyon yatırımlarına yönelik teşvik belgeleri kapsamında kullanılmış makine ve teçhizat **ithal edilemez.**

(8) Kullanılmış olarak ithal edilen makine ve teçhizatın **amacı dışında** kullanılması veya 30 uncu madde hükmü saklı kalmak üzere **satılması** halinde sağlanan destek unsurları ilgili mevzuat çerçevesinde **geri alınır** ve sözkonusu makine ve teçhizat **gümrüklere iade** edilir.

Katma Değer Vergisi İstisnası

- Teşvik belgesini haiz yatırımcılara teşvik belgesi kapsamında yapılacak **makine ve teçhizat**
 - ithal ve yerli teslimleri
- katma değer vergisinden istisna edilir.
- Aynı hüküm teşvik belgesinin veya teşvik belgesi kapsamı makine ve teçhizatın **devir işlemlerinde** ve makine ve teçhizat listelerinde set, ünite, takım vb. olarak belirtilen malların **kısmi teslimlerinde** de uygulanır.

Faiz Desteğinden İstifade Edebilecek Yatırımlar

- (1) Talep edilmesi halinde,
- bölgesel uygulama kapsamında **III üncü ve IV üncü** bölgelerde yapılacak yatırımlar ile
 - **Ar-Ge** ve **çevre** yatırımları için

faiz desteği öngörülebilir.

Sigorta primi işveren hissesi desteği

- (1) **Büyük ölçekli** yatırımlar ile **bölgesel** uygulama kapsamında desteklenen yatırımlardan,
- teşvik belgesinde kayıtlı **istihdam öngöröleri** ile tutarlı olmak kaydıyla;
 - a) **Komple yeni** yatırımlarda 12 nci maddede yer alan işletmeye geçiş tarihinden itibaren sağlanan,
 - b) **Diğer** yatırım cinslerinde
 - yatırımın **tamamlanmasını müteakip**,
 - yatırıma başlama tarihinden önceki **son altı aylık** dönemde (mevsimsellik özellik taşıyan yatırımlarda **bir önceki yıla** ait mevsimsel istihdam ortalamaları dikkate alınır)
 - Sosyal Güvenlik İl Müdürlüğüne verilen aylık Prim ve Hizmet Belgesinde bildirilen ortalama işçi sayısına **ilave edilen** istihdam için
 - ödenmesi gereken **sigorta primi** işveren hissesinin
 - **asgari ücrete** tekabül eden kısmı aşağıda belirtilen sürelerde **Hazinece karşılanır**.

Sigorta primi işveren hissesi desteği

Bölgeler	31.12.2010 tarihine kadar başlanılan yatırımlar	31.12.2010 tarihinden sonra başlanılan yatırımlar
I	2 yıl	-
II	3 yıl	-
III	5 yıl	3 yıl
IV	7 yıl	5 yıl

Vergi indirimi

- (1) **Büyük ölçekli** yatırımlar ile
- **bölgesel uygulama** kapsamında gerçekleştirilen yatırımlarda,
- 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 5838 ve 5904 sayılı Kanunlar ile değişik 32/A maddesi çerçevesinde,
- Kurumlar veya Gelir Vergisine uygulanacak indirim oranları ile yatırıma katkı oranları aşağıda belirtilmiştir.

Bölge ler	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)
I	10	25	25	25
II	15	40	30	40
III	20	60	40	60
IV	25	80	45	80

Vergi indirimi

- (2) Ancak, teşvik belgesi kapsamında
- **31/12/2010** tarihine kadar yatırıma **başlanması** halinde
- aşağıda belirtilen indirim oranları ile yatırıma katkı oranları uygulanır.

Bölgeler	Bölgesel Uygulama		Büyük Ölçekli Yatırımlar	
	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)	Yatırıma Katkı Oranı (%)	Kurumlar veya Gelir Vergisi İndirim Oranı (%)
I	20	50	30	50
II	30	60	40	60
III	40	80	50	80
IV	60	90	70	90

Vergi İndirimi

(3) İndirimli vergi uygulamasına

- Yatırımın kısmen veya tamamen **işletilmesine başlanılan** hesap döneminden itibaren **başlanılır** ve
- **İndirilen** Kurumlar veya Gelir Vergisi **tutarı** yatırıma **katkı tutarına** ulaşıncaya kadar **devam edilir.**
- (6) İndirimli oranlar **stopaj** suretiyle yapılan vergilendirmede **uygulanmaz.**

Yatırım Yeri Tahsisi

- (1) 18/02/2009 tarih ve 5838 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 23 üncü maddesi hükmü çerçevesinde
- Müsteşarlıkça teşvik belgesi düzenlenmiş
- **büyük ölçekli** yatırımlar ile
- **bölgesel** desteklerden yararlanacak yatırımlar için
- Maliye Bakanlığınca belirlenen esas ve usuller çerçevesinde
- **yatırım yeri** tahsis edilebilir

İthal ve yerli makine ve teçhizat listesi değişikliği talepleri

- (1) Teşvik belgesi ekinde yer alan ithal ve yerli olarak temin edilecek **makine ve teçhizat** listelerinde yapılacak **değişiklik** talepleri,
 - teşvik belgesi düzenlenmesi için **müracaat edilen merci** tarafından sonuçlandırılır.
- Ancak, **kullanılmış komple tesislerin** teşvik belgesi kapsamına dahil edilmesine ilişkin müracaatlar **Müsteşarlığa** yapılır.
- (2) İthal edilecek makine ve teçhizatın **fiyat değişiklikleri** ile ilgili olarak makine ve teçhizat bazında **% 30'a kadar** olan artış veya azalışlarda
 - doğrudan **gümrük idarelerine** başvurularak ithalat işlemleri yapılır.

İthal ve yerli makine ve teçhizat listesi değişikliği talepleri

- (3) **Yerli makine ve teçhizat** listesi kapsamında yer alan makine ve teçhizatın
 - her bir makine ve teçhizat bazında **%30'a kadar** olan artış veya azalışlarda
 - liste tadilatı **yapılmaksızın**
 - KDV istisnasına ilişkin
- doğrudan işlem yapılabilir.
- (4) İthal ve yerli makine ve teçhizatın **fiyatlarında** yukarıda belirtilen **oranların üzerindeki** değişikliklerde teşvik belgesini **düzenleyen mercie** müracaat edilerek
- ilgili değişikliklerin **onaylatılması** gerekir.

Teşvik belgesinin revizesi

- (1) Teşvik belgesinde kayıtlı olan değerler nihai değerler olmayıp,
 - yatırımın **her aşamasında** tevsik edilen bilgi ve belgelere istinaden yapılacak değerlendirme sonucunda teşvik belgesini **düzenleyen merci** tarafından **değişiklik yapılabilir**.
- (2) Teşvik belgesinin **sabit yatırım** tutarında **%50'nin** üzerinde **artış veya azalışlarda** yatırımcılar,
 - teşvik belgesini **düzenleyen mercie** müracaat ederek, teşvik belgesinin **revizesi talebinde** bulunabilirler.
- (3) Yatırıma **başlama** tarihinden **sonra temin** edilen,
 - ancak makine teçhizat listelerinde **yer almayan** makine ve teçhizatın proje ile **uyumlu olanları**, talep edilmesi halinde
- teşvik belgesi kapsamına **dahil edilir**.

Süre uzatımı

- (1) Teşvik belgesi kapsamı yatırımların proje bazında yapılacak değerlendirme sonucunda **öngörülecek sürede** gerçekleştirilmesi **esastır**.
- Yatırımın öngörülen sürede **gerçekleştirilememesi** halinde,
 - yatırıma **başlanılmış** olması kaydıyla
 - [ek-5](#)'de yer alan Yatırım Takip Formu ile birlikte
 - teşvik belgesinin **düzenlendiği mercie** süre uzatımı talebinde bulunulması durumunda,
 - teşvik belgesinde kayıtlı ilk sürenin **yarısı kadar**
- ek süre verilebilir.
- (2) 32 nci maddede belirtilen **mücbir sebep** veya **fevkalade hal** durumları nedeniyle
 - yatırımcıların faaliyetlerini durdurmaları veya yürütememeleri halinde,
 - yatırımın verilen ek süre de dahil gerçekleştirilemediğinin tevsik edilmesi durumunda
- **Müsteşarlıkça proje bazında ek süre** verilebilir.

Devir, satış, ihraç ve kiralama

- (1) Yatırım tamamlama **vizesi yapılmış** teşvik belgesi kapsamındaki makine ve teçhizatın,
 - devir, satış, ihraç veya kiralanması,
 - söz konusu yatırım mallarının **teminini müteakip beş yılı doldurmuş** olması hâlinde serbesttir.
- Ancak, söz konusu **satışların** işletmenin asgarî beş yıl süre ile faaliyette bulunmasını engelleyecek mahiyet taşıması gerekir.
- (2) Tamamlama vizesi yapıp yapılmadığına bakılmaksızın **beş yılını doldurmamış** makine ve teçhizatın yatırımın bütünlüğünün bozulmaması kaydıyla veya bütünü ile birlikte;
 - a) Teşvik **belgeli** bir başka yatırım için devri,
 - b) Teşvik **belgesi olmayan** bir başka yatırımcıya satışı,
 - c) **İhracı**,
 - ç) **Kiralanması**,
- **Müsteşarlığın iznine** tabidir

Belge Zayii

- Teşvik belgesi,
 - eki ithal veya yerli makine ve teçhizat listesi ile
 - döviz ve kredi kullanım formundan
- herhangi birinin **zayi olması** nedeniyle yatırımcı tarafından yeniden tasdikinin talep edilmesi durumunda,
 - bütçeye irat kaydedilmek üzere,
 - tasdiki istenilen **her bir belge için** muhasebe birimi hesabına **üçyüz** Türk Lirası yatırılır.
 - Söz konusu meblağ hiçbir surette **iade edilmez.**

Tamamlama Vizesi

(1) Yatırımcıların, teşvik belgesinde öngörülen süre veya ek süre bitimini izleyen **altı ay içinde**

- tamamlama vizesinin yapılması için teşvik belgesini **düzenleyen mercie** veya **Müsteşarlığa** başvurmaları zorunludur.
- Bu süre içerisinde müracaat edilmemesi halinde Müsteşarlık **re'sen tamamlama** vizesi işlemlerini başlatabilir.

(2) Müsteşarlıkça uygun görülmesi hâlinde,

- yatırımların tamamlama vizesi işlemleri için
- yatırımın bulunduğu **il valiliği, odalar veya bankalar** görevlendirilebilir.

Görev Verilen Kurum ve Kuruluşların Yükümlülükleri

- (1) Valilikler, odalar, bankalar, yeminli mali müşavirler gibi görev verilen kurum ve kuruluşlar Karar ve Tebliğ'in uygulamasına yönelik olarak yapmış oldukları **işlemlerden sorumludurlar.**
- (2) Görev verilen ilgili kurum ve kuruluşlar yapılan müracaatları **iki ay içerisinde sonuçlandırmakla** yükümlüdür.